

WAT WEET Ú VAN... VELDWEDSTRIJDEN?

-door Femke Lagaaij-

Deel 1

De finale van de slimste mens ligt alweer enige tijd achter ons. U bent ondertussen vast weer toe aan een paar uitdagende vragen. Zoals: Wat is het doel van de veldwedstrijden? Wat betekenen de afkortingen die in het veldwerk worden gebruikt? Hoe word je veldwedstrijdkampioen? En wat is het verschil met de titel werkkampioen? U gaat hier de antwoorden vinden. En dat heeft u te danken aan een collega voorjager, die mij een tijd geleden vroeg eens een stuk te schrijven over al die afkortingen die in het veldwerk worden gebruikt. Het duizelde hem... en mij eerlijk gezegd ook. Zo midden in het (najaars-)veldwedstrijdseizoen, leek het me daarom leerzaam in te gaan op het verzoek. Ik heb hiertoe dankbaar gebruik gemaakt van het Algemeen Veldwedstrijd Reglement van Orweja.

Veldwedstrijden hebben tot doel om de kwaliteit van het geleverde werk van de deelnemende honden te beoordelen en hun prestaties in wedstrijdverband te vergelijken. Het **uiteindelijke doel** van de veldwedstrijden is om zo geschikt mogelijk fokmateriaal te selecteren teneinde een bijdrage te leveren aan het verantwoord fokken van voor het werk geschikte jachthonden. Daarmee worden het gebruik van goede honden en de weidelijkheid van de jacht bevorderd en wordt het ras-eigen karakter van de verschillende jachthondenrassen in stand gehouden.

Wat is een veldwedstrijd?

Een veldwedstrijd is een wedstrijd waarop jachthonden in het vrije veld, jagend vóór en of ná het schot, op levend of pas geschoten wild, worden beoordeeld naar de mate waarin zij effectief, op ras-eigen wijze en in samenwerking met hun voorjager werken. De wedstrijd mag worden uitgeschreven door een VWOV, dat wil zeggen, een Veldwedstrijd Organiserende Vereniging, die daartoe door de Commissie Jachthonden is erkend. Elke veldwedstrijd in Nederland staat onder toezicht van het FTC, het Field Trial Comité.

Voor het uitschrijven van veldwedstrijden zijn velden nodig die door de jachthouder(s) beschikbaar worden gesteld. Dat is een grote gunst, aangezien de jachthouders op een wedstrijd

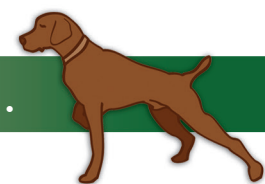
weliswaar zelf waarschijnlijk de "officiële geweren" zullen zijn, maar ze dienen zich daarbij te onderwerpen aan de instructies van de keurmeesters. Het zijn meestal de echte hondenliefhebbers die hun veld beschikbaar stellen en zo de kans krijgen tijdens een wedstrijd/jacht-dag prachtig hondenwerk te zien (of juist niet). De geweren bepalen met elkaar welke combinatie die dag de "gewerenprijs" krijgt (in de UK spreekt men van guns choice); oftewel welke combinatie die dag op hen de meeste indruk heeft gemaakt. In de praktijk wordt dit alleen bij spaniel wedstrijden gedaan en soms bij apporteerwedstrijden voor retrievers. De officiële gewe-

ren zijn overigens ook verantwoordelijk voor de veiligheid en de weidelijkheid tijdens de wedstrijd.

Seizoenen en categorieën

De veldwedstrijden kennen een **voorjaarsseizoen** dat loopt van 15 februari tot 1 juli en een **najaarsseizoen** dat loopt van 1 juli tot 15 februari van het daarop volgende jaar (uitzondering voor retrievers, zie artikel 1.3 supplement retrievers).

Een veldwedstrijd wordt uitgeschreven voor een bepaalde categorie honden. De volgende **categorieën** worden onderscheiden:

- I. staande honden
- II. spaniëls
- III. retrievers
- IV. lopende honden
- V. zweethonden
- VI. dashonden
- VII. terriërs

Deze categorieën hebben elk hun eigen keurmeesters, met een classificatie voor de betreffende categorie honden en worden geregeld in afzonderlijke reglementen met dien verstande dat het bepaalde in het Algemeen Veldwedstrijd Reglement altijd prevaleert.

Soorten veldwedstrijden

Er zijn jeugd- en novice veldwedstrijden, nationale en internationale kampioensveldwedstrijden. De eerste twee zijn niet-kampioensveldwedstrijden.

Een **jeugd-veldwedstrijd** wordt uitsluitend solo gelopen door honden die op de dag van de wedstrijd minimaal 9 maanden oud zijn en bij aanvang van het betreffende seizoen de leeftijd van 2 jaar nog niet hebben bereikt. Van de deelnemende honden wordt door de keurmeesters, zoveel als mogelijk, de natuurlijke aanleg beoordeeld en een verwachting voor de toekomst uitgesproken; een en ander uiteraard in relatie tot de werkeisen.

Een **novice-veldwedstrijd** is bedoeld voor honden die bij aanvang van het seizoen de leeftijd van 2 jaar hebben bereikt en nog geen kwalificatie hebben behaald op een kampioensveldwedstrijd. Er zijn beperkende bepalingen met betrekking tot ervaring en of prestatieniveau van deelnemende honden van kracht. De regels mogen met enige souplesse worden gehanteerd en op voorjaarswedstrijden voor staande honden tellen punten gemaakt op fazanten in dezelfde zin als punten gemaakt op patrijzen.

Nationale kampioensveldwedstrijden

Een Nederlandse werkkampioenschapsprijs (**CACT** = Certificat d'Aptitude au Championnat de Travail) wordt toegekend aan de hond die op een in Nederland gehouden kampioensveldwedstrijd als eerste van zijn groep

wordt geplaatst, mits in zijn groep tenminste zes honden deelnamen, de hond voor zijn arbeid de kwalificatie "uitmuntend" heeft behaald en zijn werk naar het oordeel van de keurmeesters van opvallend hoog niveau was en de hond op betrokken dag de leeftijd van één jaar heeft bereikt. Een Nederlandse reserve-werkkampioenschapsprijs (**RCACT**) wordt toegekend aan alle honden die niet als eerste van hun groep worden geplaatst doch die overigens aan alle voorwaarden voor het toekennen van een werkkampioenschapsprijs voldoen.

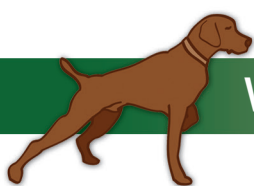
Per **Internationale kampioensveldwedstrijden** mag slechts één **CACIT** (= Certificat d'Aptitude au Championnat International de Travail) en één **RCACIT** worden toegekend. De internationale werkkampioenschapsprijs (**CACIT**) wordt toegekend aan de winnaar van een internationale kampioensveldwedstrijd, mits tenminste zes honden deelnamen, de hond voor zijn arbeid de kwalificatie "uitmuntend" heeft behaald en zijn werk naar het oordeel van de keurmeesters heeft voldaan aan de FCI norm "méri-te exceptionelle" De internationale reserve-werkkampioenschapsprijs (**RCACIT**) wordt toegekend aan de op één na hoogst geplaatste hond van een internationale kampioensveldwedstrijd onder dezelfde voorwaarden. Indien door twee of meer groepswinnaars een "CACIT-prestatie" is geleverd, wordt bij veldwedstrijden als geregeld in de supplementen voor staande honden, spaniëls en retrievers

over de toekenning van het **CACIT** en het **RCACIT** beslist tijdens een barrage. Indien over toekenning van het **RCACIT** wordt beslist tijdens een barrage komt de als tweede geplaatste hond van een groep, waarvan de winnaar de barrage om het **CACIT** heeft gewonnen, in de barrage om het **RCACIT** indien ook die hond een **CACIT**-prestatie heeft geleverd (in de praktijk wordt dit bij retrievers niet gedaan). Bij veldwedstrijden als geregeld in het supplement voor lopende honden, zweethonden, dashonden en terriërs wordt in voorkomend geval het **CACIT** respectievelijk het **RCACIT** toegekend aan de honden die het hoogste respectievelijk het op één na hoogste aantal punten hebben verworven; bij gelijk aantal punten wordt daaromtrent beslist door middel van keurmeesters overleg.

De honden op internationale kampioensveldwedstrijden en nationale kampioensveldwedstrijden worden door tenminste twee keurmeesters beoordeeld.

Hoe verloopt een veldwedstrijd?

Voor iedere veldwedstrijd wordt door de organiserende instantie een **wedstrijdprogramma** uitgereikt aan deelnemers, keurmeesters en gedelegeerde. Het bevat informatie over de organiserende instantie(s), de plaats en de datum van de wedstrijd; het soort wedstrijd en de wedstrijdvorm; de namen van de keurmeesters en gedelegeerde; de namen van de ingeschreven honden met vermelding van: ras,

Wat weet u van...

geslacht, stamboek en stamboomnummer, geboortedatum, identificatienummer, de namen van de ouders plus de namen van de fokker, de eigenaar en de voorjager.

Voorafgaand aan de start van de veldwedstrijd levert de voorjager het **werkboekje** van de hond in bij het wedstrijdsecretariaat. Dat boekje dienen deelnemers aan veldwedstrijden aan te schaffen bij Orweja. De indeling in groepen, de volgorde van lopen en, in voorkomend geval, de toewijzing aan een keurmeesterteams wordt door loting bepaald.

Honden mogen terwijl zij worden voorgejaagd geen halsbanden dragen die kennelijk zijn bedoeld om daarmee het gedrag van de hond oneigenlijk te beïnvloeden, dit ter beoordeling van de keurmeester en tijdens het voorjagen mag de voorjager geen stok of iets dergelijks bij zich dragen.

Veldwedstrijden worden gehouden met een relatief klein aantal deelnemers, keurmeesters, geweren en organisatoren. Publiek is in principe niet welkom, aan de wedstrijd wordt zo min mogelijk richtbaarheid gegeven om te voorkomen dat het veld zou worden verstoord of er andere dingen gebeuren die de wedstrijd in de weg zouden staan. Over het algemeen is het de bedoeling de volledige wedstrijdduur aanwezig te blijven, al zou je in de eerste minuut geëlimineerd worden. Na afloop wordt vaak gezamenlijk gegeten of geluncht. Het is tenslotte een "gewone" jacht waar het sociale aspect ook een belangrijke rol speelt.

Kwalificaties

De keurmeesters beoordelen het door de hond geleverde werk en kunnen besluiten daar een kwalificatie aan toe te kennen.

De kwalificatie "**Uitmundend**" wordt toegekend aan honden van wie het werk van zeer hoog niveau was, het ideaal benaderde en daarvan slechts door kleine onvolkomenheden dan wel niet ernstige fouten van afweek.

De kwalificatie "**Zeer goed**" wordt toegekend aan honden van wie het werk

van hoog niveau was en het ideaal benaderde, maar daar met een aantal onvolkomenheden dan wel door een enkele ernstige fout van afweek.

De kwalificatie "**Goed**" wordt toegekend aan honden van wie het werk van behoorlijk niveau was maar door het aantal onvolkomenheden of fouten, dan wel door gemis aan hoge kwaliteit, te zeer van het ideaal afweek om een hogere kwalificatie toe te kennen.

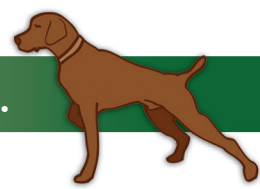
Op kampioenschapsveldwedstrijden mogen keurmeesters aan honden, die vanwege een fout niet voor een kwalificatie in aanmerking komen, doch wier werk overigens van opvallend hoog niveau was (CACTniveau), een "predikaat van natuurlijke aanleg" (CQN certificaat d'aptitudes naturelles) toekennen.

Op veldwedstrijden mogen keurmeesters aan honden die, om welke reden dan ook, niet voor een kwalificatie in aanmerking komen ter stimulering of ter waardering een "Eervolle vermelding" (EV) toekennen.

Aantekeningen

Op veldwedstrijden voor staande honden, spaniëls en retrievers, met uitzondering van jeugd-veldwedstrijden, wordt door de keurmeester(s) aan honden die niet voor een kwalificatie, een CQN of een EV in aanmerking komen, één van onderstaande "aantekeningen" toegekend. De aantekeningen voor Staande Honden en Spaniëls (SHS) en die voor Retrievers (RET) kennen soms een andere invulling, waar dat zo is, heb ik dat aangegeven.

- **PO** [pas d'occasion] SHS: aan honden die tijdens tenminste twee complete en nagenoeg foutloze lopen van hoog niveau geen kans hebben gehad om een punt te maken op voor die wedstrijdvorm voorgeschreven wild; RET: aan honden die niet worden gekwalificeerd op grond van het feit dat zij onvoldoende beurten van voldoende "zwaarte" kregen om te kunnen worden gekwalificeerd.
- **NC** [non classé] SHS: aan honden die tenminste een complete loop hebben voltooid en die tijdens die loop (lopen) geen kans hebben gehad om een punt te maken op voor die wedstrijdvorm voorgeschreven wild en wier werk van dien aard was dat ook met een goed punt geen hoge kwalificatie zou zijn gegeven; RET: aan honden wier arbeid van dien aard was dat zij op grond daarvan niet worden gekwalificeerd doch wier werk niet uitgesproken onvoldoende was.
- **GPT** [gibier passé ou tapé] alleen bij SHS: aan honden die een kans om een correct punt te maken op voor die wedstrijdvorm voorgeschreven wild niet hebben benut en op grond daarvan niet zijn gekwalificeerd dan wel op grond daarvan zijn gediskwalificeerd
- **INS** [insuffisant] SHS: aan honden die niet hebben voldaan aan de norm van de wedstrijd en wier eerste loop op grond daarvan vroegtijdig door de keurmeester is beëindigd, ongeacht of zij een

punt hebben gemaakt op voor die wedstrijdvorm voorgeschreven wild of een kans daartoe niet hebben benut; RET: aan honden die niet worden gekwalificeerd op grond van het feit dat hun arbeid uitgesproken onvoldoende was

- **EL** [éliminé] aan honden die zijn gediskwalificeerd op grond van een fout, die niet is vermeld onder een van de andere aantekeningen
- **RET** [retiré] SHS: aan honden die door de voorjager, om welke reden dan ook, op eigen initiatief, voor het verstrijken van de achtste minuut van de eerste loop zijn teruggetrokken; RET: aan honden die door de voorjager om welke reden dan ook op eigen initiatief voor aanvang van de derde loop zijn teruggetrokken
- **RI** [rapport insuffisant] aan honden die niet worden gekwalificeerd op grond van het feit dat zij het apport te land of uit water onvoldoende uitvoerden
- **RR** [refus de rapport] aan honden die worden gediskwalificeerd op grond van het feit dat zij gevonden wild weigerden te apporteren
- **DD** [dents dur] aan honden die werden gediskwalificeerd op grond van het feit dat zij wild beschadigden
- **RE** [refus d'eau] aan honden die worden gediskwalificeerd op grond van het feit dat zij weigerden te water te gaan
- **PF** [peur de feu] aan honden die worden gediskwalificeerd op grond van schotshuwheid of schotgevoeligheid

Op veldwedstrijden voor lopende honden, zweethonden, dashonden en terriërs, wordt door de keurmeester(s) aan honden die daarvoor in aanmerking komen de "aantekeningen" toegekend, die in de respectievelijke supplementen voor de verschillende wedstrijdvormen zijn gereguleerd.

Uitsluiting van deelname

Voor retrievers geldt dat een hond die tijdens het lopende veldwedstrijdseizoen op apporteerwedstrijden drie maal een andere beoordeling dan U, ZG, G, CQN, EV, PO of NC heeft behaald, voor de rest van dat seizoen en voor

het daarop volgende seizoen van deelname aan die wedstrijdvormen is uitgesloten.

Titels

De titel "**Werkkampioen**" wordt toegekend aan de hond die twee Nederlandse werkkampioenschapsprijzen dan wel één Nederlandse werkkampioenschapsprijs en twee Nederlandse reserve-werkkampioenschapsprijzen heeft behaald, mits: de werkkampioenschapsprijzen zijn behaald in twee wedstrijdseizoenen en de hond ten tijde van het behalen van de laatste werkkampioenschapsprijs de leeftijd van twee jaar heeft bereikt; de hond bovendien op een tentoonstelling of kampioenschapsclubmatch op een leeftijd van tenminste vijftien maanden de kwalificatie "uitmuntend" of "zeer goed" heeft behaald en is voldaan aan de voor het betreffende ras in de supplementen opgenomen bijzondere voorwaarden. De eigenaar van de hond moet een schriftelijk verzoek tot toekenning van deze titel indienen bij de RvB

De titel "**Veldwedstrijdkampioen met jaartal**" wordt toegekend aan de hond die in de betrokken periode van twaalf maanden, te rekenen van en met 1 maart van het betreffende kalenderjaar tot 1 maart van het daarop volgende kalenderjaar, in zijn categorie of rubriek op in Nederland gehouden kampioenschapsveldwedstrijden de beste resultaten heeft behaald volgens een in het betreffend supplement opgenomen reglement, mits de hond ten tijde van de laatste wedstrijd de leeftijd van twee jaar heeft bereikt.

Internationale werkkampioenschapsprijzen

De FCI (Federation Cynologique Internationale) gaat over de toekenning van de titel Internationaal Werkkampioen oftewel Champion International de Travail de la FCI (C.I.T.). De vereisten hiervoor zijn geregeld in verschillende reglementen van de FCI, maar in beginsel komt dit neer op het behalen van 2

internationale werkkampioenschapsprijzen (CACIT) en een kwalificatie U of ZG op een CACIB tentoonstelling.

De '**Dianaprijs**' wordt door de Commissie Jachthonden (CJ) toegekend aan de hond waaraan op een nationale of internationale kampioenschapsveldwedstrijd geldend voor de betreffende rubriek een CACT of RCACT is toegekend en die tevens op een tentoonstelling of kampioenschapsclubmatch op een leeftijd van tenminste vijftien maanden de kwalificatie "uitmuntend" heeft behaald. Aan één hond kan de Dianaprijs slechts éénmaal worden toegekend. De eigenaar verzoekt schriftelijk toekenning van deze titel aan de CJ, onder overlegging van de bewijsstukken. Dit schrijven dient aan de CJ te worden gericht door tussenkomst van de secretaris van het FTC De CJ zal een dergelijk schrijven niet in behandeling nemen indien dit niet voor akkoord is ondertekend door de secretaris van het FTC

Tot zover deel 1 over Veldwedstrijden. Deel 2 verschijnt in de volgende editie van De Jachthond en gaat in op de veldwedstrijd-reglementen van de spaïëls en de retrievers. Indien u bereid bent nader in te gaan op de veldwedstrijden van een van de andere categorieën jachthonden, verzoek ik u dat aan mij te melden. Femke Lagaaij, (info@jachthonden.info)

*Met dank aan: Jan Luijendijk
Foto's : De Jachthond
Bron: Orweja, Algemeen
Veldwedstrijd Reglement*